

Kwaliteitsvoorwaarden leeromgevingen Somatiek, Psychogeriatric en Geriatrische revalidatiezorg, inclusief consultatie eerste lijn

De kwaliteitsvoorwaarden zijn gebaseerd op de volgende bronnen:

- Kaderbesluit CHVG (2016)
- Besluit Ouderengeneeskunde (2016)
- Landelijk Opleidingsplan voor de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde (ingangsdatum 1 mei 2016)
- Leerplan Opleidingsperiode Geriatrische Revalidatie LUMC (december 2014)

Versie maart 2017

DE OPLEIDER

Onderwerp	Kwaliteitsaspecten
Kennis en ervaring	<p>De opleider:</p> <ul style="list-style-type: none">• heeft voldoende ervaring als geregistreerde specialist ouderengeneeskunde (minimaal in de laatste vijf jaar).• is ten minste één jaar werkzaam in overeenstemming met de functiebeschrijving van het betreffende specialisme, in de huidige opleidingsinrichting. Specifiek voor GRZ:<ul style="list-style-type: none">○ is bij voorkeur een kaderarts GRZ○ is ten minste één jaar werkzaam op een GRZ-afdeling.• beschikt over actuele medische kennis en vaardigheden en voldoet aan het competentieprofiel van de specialist ouderengeneeskunde• is bekend met het Landelijk Opleidingsplan voor de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde• is bekend met de kwaliteitsaspecten die van belang zijn voor het adequaat opleiden van aios
Rol/houding ten opzichte van AIOS	<p>De opleider:</p> <ul style="list-style-type: none">• is intrinsiek gemotiveerd tijd en aandacht te besteden aan de professionele ontwikkeling van een aios• is rolmodel en oefent zijn functie uit volgens het beroepsprofiel van de specialist ouderengeneeskunde• inspireert de aios tot het verleggen van zijn/haar grenzen en het verkennen van zijn/haar talenten• coacht de aios door het stimuleren van reflectie en zelfsturing• introduceert de aios in de juiste netwerken• stimuleert de interesse voor wetenschappelijke aspecten van het beroep
Competentiegerichte begeleiding	<p>De opleider:</p> <ul style="list-style-type: none">• sluit wat betreft begeleidingsstijl aan bij de visie uit het Landelijk Opleidingsplan voor de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde• ondersteunt en stimuleert de aios bij het formuleren en uitvoeren van het individueel opleidingsplan (IOP)• observeert de aios regelmatig• geeft tijdig en adequaat feedback op het handelen van de aios• houdt wekelijkse leergesprekken met de aios• stuurt zo nodig de houding en handelwijze van de aios bij• ziet toe op de complexiteit van de werkzaamheden en past daar de aard en frequentie van begeleiding op aan• bewaakt de werkbelasting van de aios en zorgt voor een gevarieerd pakket aan leeractiviteiten

	<ul style="list-style-type: none"> • is voldoende bereikbaar en beschikbaar voor de aios en als dit niet zo is zorgt hij/zij voor adequate vervanging door een collega SO, bij voorkeur een opleider • heeft periodiek overleg met de mentor over de voortgang van de aios • doet educatieve en selectieve beoordelingen, op basis waarvan de opleider het hoofd adviseert over de voortgang van de aios
Persoonlijke oriëntatie	<p>De opleider:</p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft een lerende oriëntatie • heeft een open houding ten aanzien van het eigen functioneren • is gericht op samenwerking • bespreekt eventuele incidenten, klachten en maatregelen die hemzelf of de organisatie betreffen en die van invloed kunnen zijn op de opleiding van de aios met het opleidingsinstituut en/of de aios
Scholing	<p>De opleider:</p> <ul style="list-style-type: none"> • volgt de didactische scholing die het opleidingsinstituut aanbiedt en de kaderopleiding voor opleiders, of heeft deze laatste al afgerond • die de kaderopleiding Opleiden heeft afgerond, voldoet aan de eisen van herregistratie als kaderarts Opleiden
Visie op opleiden	<p>De opleider heeft een herkenbare eigen visie op opleiden en stemt deze af op de visie opleiden van de organisatie</p>
Vakgroep en verantwoordelijkheid	<p>De opleider:</p> <ul style="list-style-type: none"> • neemt de verantwoordelijkheid voor het opleidingsklimaat • maakt deel uit van een vakgroep specialisten ouderengeneeskunde en idealiter van een opleidingsgroep specialisten ouderengeneeskunde • is hierbij de eindverantwoordelijke voor de opleiding van de aios • draagt zorg voor continuïteit van de patiëntenzorg door een goede bereikbaarheid tijdens de gebruikelijke werktijd en tijdens diensten <p>Er is een aantoonbare zichtbaarheid van de vakgroep zowel binnen als buiten de eigen organisatie via website, publicaties, presentaties, media, etc.</p>
Uren	<p>De opleider:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maakt zich 0,2fte vrij voor het opleiderschap (minimaal 7,2 uur) • is daarnaast minimaal 0,5fte werkzaam, waarvan minimaal 16 uur in patiëntenzorg
Overeenkomsten	<ul style="list-style-type: none"> • De opleider heeft een overeenkomst met het opleidingsinstituut • Er is een goedgekeurd leerwerkplan

DE OPLEIDINGSINRICHTING

Onderwerp	Kwaliteitsaspecten
Duur opleidingsperiode	<p>De opleidingsperiode Psychogeriatric/Somatiek duurt minimaal 6 en maximaal 12 maanden.</p> <p>De opleidingsperiode Geriatrische revalidatie duurt minimaal 3 en maximaal 6 maanden.</p>
Aantal patiënten	<ul style="list-style-type: none"> Bij een PG-opleidingsinrichting zijn er minimaal 100 bedden, waarvan minimaal 80 bedden voor psychogeriatricische patiënten. <p>Een fulltime werkende aios heeft de medische zorg voor minimaal 65 en maximaal 130 psychogeriatricische patiënten.</p> <ul style="list-style-type: none"> Bij een opleidingsinrichting Somatiek zijn er minimaal 100 bedden waaronder 60 bedden voor somatische patiënten die langdurig in het verpleeghuis verblijven. <p>Een fulltime werkende AIOS heeft de medische zorg voor minimaal 50 en maximaal 100 somatische patiënten.</p> <ul style="list-style-type: none"> Een GRZ-opleidingsinrichting beschikt over een erkende afdeling Geriatric Revalidatie met ten minste 20 bedden voor revalidatie. Er wordt gewerkt met zorgpaden. <p>Een fulltime werkende aios heeft de medische zorg voor minimaal 20 en maximaal 40 patiënten.</p>
Consulenten	<p>Minimaal drie van de volgende consulenten dienen beschikbaar te zijn: psychiater, neuroloog, internist, geriatric, revalidatiearts, (orthopedisch) chirurg, dermatoloog.</p>
Disciplines	<p>Minimaal zijn aanwezig:</p> <ul style="list-style-type: none"> verpleegkundige, fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, diëtist, GZ-psycholoog of psycholoog en toezichthoudend apotheker; daarnaast specifiek voor de GRZ: een kaderarts geriatric revalidatie en/of revalidatiearts voor consultatie <p>Wenselijk is de aanwezigheid van: activiteitenbegeleider/ creatief of kunstzinnig therapeut, geestelijk verzorger en maatschappelijk werker.</p>
Medisch instrumentarium	<p>De aios kan beschikken over het instrumentarium/materiaal dat nodig is om de medische verrichtingen te kunnen uitvoeren.</p>
Laboratoriumfaciliteiten	<p>De aios moet voor diagnostiek gebruik kunnen maken van adequate laboratoriumfaciliteiten.</p>

Werklocaties	<p>De aios is werkzaam op maximaal twee locaties met een maximale reisafstand van 30 minuten.</p> <p>Indien er sprake is van meer dan één werklocatie dient er een aantoonbare eenheid te zijn die tot uitdrukking komt in op elkaar afgestemde opleidingsdelen en gezamenlijke opleidingsmomenten.</p> <p>Uitgangspunt is dat de opleider en de aios werkzaam zijn op dezelfde locatie, meestal de hoofdlocatie van een organisatie. Bij kleinschalige woonvormen (ongeveer 30 bewoners) is het niet noodzakelijk dat de opleider altijd aanwezig is. De dislocaties behoren tot een bestuurlijke eenheid. De opleider dient binnen 30 minuten aanwezig te kunnen zijn.</p>
Eigen werkplek	Op elke locatie waar de aios werkzaam is, is een werkplek beschikbaar waar de aios werk- en studie-activiteiten kan verrichten. De opleidingsinrichting faciliteert de toegang voor de aios en opleider tot de (verplichte) relevante leermiddelen.
Gevarieerd en voldoende aanbod patiënten	<p>De patiënten aantallen zijn conform de regelgeving en het Landelijk Opleidingsplan (SOM, PG, GRZ).</p> <p>De kenmerkende beroepssituaties (KBS) en beroepsactiviteiten van de betreffende periode komen voldoende aan bod.</p> <p>Specifiek voor de GRZ: Er is sprake van geïntegreerde multidisciplinaire zorg gericht op herstel van functioneren en participatie bij laag-belastbare ouderen (frail elderly) na een acute aandoening of functionele achteruitgang.</p>
Consulten 1 ^e lijn	Mogelijkheid voor aios om minimaal 10 consulten per jaar te doen (PG, SOM).
Therapeutisch klimaat GRZ	De instelling heeft een eigen visie op geriatrische revalidatiezorg.
Opleidingsklimaat	<p>De opleidingsinrichting heeft een aantoonbare visie op opleiden.</p> <p>De opleidingsinrichting heeft de bereidheid tot/levert een bijdrage aan onderwijs, opleidingen en onderzoek. Dit blijkt bijvoorbeeld uit begeleiding van co-assistenten en studenten, bijdrage aan andere opleidingen en onderzoek.</p>
Kwaliteitszorg	De instelling heeft een visie op kwaliteit van zorg en opleiden die gedragen wordt door het management en de artsen. Hierin wordt de kwaliteitszorg aantoonbaar geborgd in een (Plan-Do-Check-Act) cyclus.

<p>Gevarieerde en voldoende onderlinge leermomenten artsen</p>	<p>Er is voldoende basis voor onderlinge reflectie/leermomenten zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • artsenoverleg beleid • vaste overdrachtsmomenten • farmacotherapieoverleg • casusbesprekingen • refereerbijeenkomsten (artikelen/CAT) • ethisch overleg • meekijken • MDO/zorgleefplanbespreking • visites
<p>Krachtige en stabiele vakgroep</p>	<p>Er is sprake van een stabiele vakgroep in het afgelopen jaar.</p> <p>In de ideale situatie heeft de vakgroep voldoende formatie om een optimaal opleidingsklimaat voor de aios te garanderen (zonder langdurige onderbezetting).</p> <p>Er is sprake van een goede samenwerking in de vakgroep.</p> <p>Er is een lerende oriëntatie in de vakgroep.</p> <p>In de vakgroep is er een goede balans tussen supervisiegevers en –ontvangers.</p>
<p>Positionering artsen (binnen de opleidingsinrichting)</p>	<p>De vakgroep heeft voldoende en effectieve participatie in het managementteam om invloed uit te kunnen oefenen op het beleid.</p>
<p>Efficiënte praktijkvoering</p>	<p>Processen, verantwoordelijkheden en werkwijzen zijn beschreven</p> <p>Er is sprake van taakdelegatie conform de Handreiking Taakdelegatie van Verenso.</p> <p>Er is adequate medisch-administratieve ondersteuning.</p> <p>Er is een goed toegankelijk elektronisch patiëntendossier, waarin relevante patiëntengegevens goed bijgehouden worden (inclusief DBC-registratie) en een goed toegankelijk (gekoppeld) elektronisch medicatie-voorschrijfsysteem.</p>
<p>Structurele vervanging en waarneming opleider</p>	<p>Structurele vervanging en waarneming van de opleider zijn geregeld conform het kaderbesluit</p>

BIJLAGE: CONSULTATIE EERSTE LIJN

Onderwerp	Kwaliteitsaspecten
Eis aan de opleidingsinrichting	<p>De opleidingsinrichting moet minimaal 25 consultvragen per jaar in behandeling nemen.</p> <p>Hiervan doet de aios er minimaal 10.</p>
Aanbevelingen voor de opleidingsinrichting	<ul style="list-style-type: none"> • De opleidingsinrichting neemt idealiter minimaal 50 consultvragen per jaar in behandeling. • Bij voorkeur is er bij de consulten sprake van een gevarieerde problematiek. • De opleider/opleidersgroep heeft aantoonbaar activiteiten ontplooid om zich zichtbaar te maken voor de eerste lijn. • Er zijn afspraken tussen de opleider en de huisartsen over de wijze van aanmelding van de consulten. • De planning en uitvoering van de consulten vindt op een gestructureerde manier plaats • De terugkoppeling van de consulten vindt op een gestructureerde wijze plaats. (conform <i>Uitwisselen van informatie tussen huisarts en specialist ouderengeneeskunde</i>, Verenso, 2014) • De opleidingsinrichting stelt de faciliteiten beschikbaar die nodig zijn om de consulten adequaat te kunnen uitvoeren. • Voor het goed uitvoeren van de rol als medebehandelaar of hoofdbehandelaar in de eerstelijnszorg, is het aan te raden dat de aios de gelegenheid heeft om: <ul style="list-style-type: none"> ○ deel te nemen aan een eerstelijnsconsultatieteam vanuit het verpleeghuis (bijv. Mobiel Geriatrisch Team, DOC-team, ambulant team); en/of ○ telefonisch advies te geven aan huisartsen over casuïstiek (intercollegiaal overleg); en/of ○ deel te nemen aan het MDO voor kwetsbare ouderen in een verzorgingshuis of huisartsenpraktijk.
Aanbevelingen voor de opleider	<p>De opleider:</p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft ervaring in het doen van consulten in de eerste lijn. • fungeert als rolmodel voor de aios ten aanzien van consultatievaardigheden. • verschaft de aios inzicht in de sociale kaart van de regio. • verschaft de aios inzicht in de wijze van financiering van consulten. • informeert de huisarts dat een aios consultvragen in behandeling gaat nemen en maakt afspraken met de huisarts over het geven van feedback. • laat de aios eerst meelopen met een consult, voordat deze er een zelf doet. • maakt afspraken met de aios welke consulten zelfstandig en welke met begeleiding worden gedaan en in welke situaties de aios moet overleggen.